

Αγώνας δρόμου για την απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Εκταμιεύθηκε χθες η 6η δόση για επιχορηγήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, ύψους 2,1 δισ. ευρώ, ανεβάζοντας το συνολικό ύψος των εισπράξεων της Ελλάδας στα 23,4 δισ. ευρώ ή το 65% του συνολικού προϋπολογισμού του σχεδίου «Ελλάδα 2.0».

Από τα 18,2 δισ. ευρώ των επιχορηγήσεων έχουν εισπραχθεί τα 12 δισ. ευρώ, επομένως απομένουν σχεδόν 6 δισ. για να εισπραχθούν τον επόμενο χρόνο. Ο αναπληρωτής υπουργός Ψηφιακής Οικονομίας Νίκος Παπαθανάσης έχει πει ότι θα υποβάλει το 7ο αίτημα, το οποίο θα περιλαμβάνει και δάνεια εντός του Δεκεμβρίου. Αυτό τα 17,7 δισ. ευρώ των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης έχουν εισπραχθεί τα 11,4 δισ. ευρώ και έχουν υποβληθεί πέντε αιτήματα, ένα για των έξι των επιχορηγήσεων.

Συνολικά απομένουν σχεδόν 13 δισ. ευρώ σε δάνεια και επιχορηγήσεις, για να απορροφηθούν

Εκταμιεύθηκε χθες η 6η δόση για επιχορηγήσεις, ύψους 2,1 δισ. Απομένουν συνολικά 13 δισ. για να εισπραχθούν έως τα τέλη του 2026.

έως το τέλος του επόμενου χρόνου, με τα τελευταία αιτήματα να υποβάλλονται έως το τέλος Αυγούστου 2026. Οι προβλέψεις είναι κάπως πιο αισιόδοξες για τις επιχορηγήσεις σε σύγκριση με τα δάνεια, για τα οποία τραπεζικές πηγές εκτιμούν ότι δύσκολα θα απορροφηθούν στο σύνολό τους. Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται για ένα άνευ προηγουμένου στοιχείο, που αποτυπώνεται και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, το ύψος του οποίου αναμένεται να φτάσει στα 16,7 δισ. ευρώ το 2026,

Στον τομέα της ενέργειας χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ανάκαμψης, μεταξύ άλλων, η εγκατάσταση περίπου 12.000 φωτοβολταϊκών συστημάτων, για την οποία επιδοτήθηκαν ιδιώτες και αγρότες.

από 14,6 δισ. ευρώ το 2025, χάρη στην αύξηση των δαπανών του ΤΑΑ στα 7,2 δισ. ευρώ από 4,9 δισ. ευρώ το 2025.

Για την έγκριση της 6ης δόσης έπρεπε να ολοκληρωθούν 39 ορόσημα και στόχοι. Σύμφωνα με

την ανακοίνωση του υπουργείου Ψηφιακής Οικονομίας και Οικονομικών, αυτά αφορούσαν την παιδεία με την εγκατάσταση 36.200 διαδραστικών συστημάτων μάθησης σε δημόσια σχολεία, την υγεία με την προώθηση του ηλε-

κτρονικού φακέλου υγείας και την ενίσχυση του προσωπικού γιατρού και την κοινωνική μέριμνα με τη χορήγηση επιδομάτων σε 1,3 εκατ. δικαιούχους μέσω προπληρωμένων κάρτας. Στον τομέα της ενέργειας ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση περίπου 12.000 φωτοβολταϊκών συστημάτων, για την οποία επιδοτήθηκαν ιδιώτες και αγρότες, προωθήθηκαν έργα αποθήκευσης 175MW, καθώς και θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Για την οδική ασφάλεια ολοκληρώθηκε η συμβασιοποίηση για παρεμβάσεις σε 7.780 επικλινήνα σημεία στο οδικό δίκτυο δήμων και περιφερειών και για την τοποθέτηση εξοπλισμών ασφαλείας φωτισμού LED σε οδικά δίκτυα. Στον τομέα της Δικαιοσύνης ξεκίνησε η λειτουργία της δικαστικής αστυνομίας και ολοκληρώθηκε η ψηφιακή κατάρτιση 7.000 δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων. Παράλληλα, επιταχύνθηκαν οι μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση με την ολοκλήρωση άνω του 90% της κτηματογρά-

φησης, καθώς και φορολογικές μεταρρυθμίσεις, με κυριότερη τη διασύνδεση 400.000 ταμειακών μηχανών και POS με την πλατφόρμα MyData.

«Η Ελλάδα μέσα σε τρία χρόνια έχει πετύχει να απορροφήσει 23,4 δισ. ευρώ, δηλαδή όσο ένα ΕΣΠΑ που απορροφάται σε εννέα χρόνια», σχολίασε ο υπουργός Επικρατείας Άκης Σακράτος. Από την πλευρά του ο κ. Παπαθανάσης είπε ότι «στόχος μας παραμένει να διατηρηθεί η χώρα στις πρώτες θέσεις της ευρωπαϊκής κατάταξης ως προς την απορρόφηση πόρων».

Ο διοικητής του Ταμείου Ανάκαμψης, Ορέστης Καβαλάκης, σημείωσε ότι η χθεσινή εκταμίευση «ενισχύει τη θέση της Ελλάδας μεταξύ των πρώτων κρατών ως προς τις εκταμιεύσεις του Ταμείου».

Εκτός από την Ελλάδα εκταμιεύθηκαν χθες δόσεις στην Πορτογαλία (1,06 δισ. ευρώ), στην Αιουπρία (515,5 εκατ. ευρώ) και στη Σλοβενία (439,7 εκατ. ευρώ).

ΡΕΠΟΡΤΑΖ Μαρία Καλούδη

Η ελληνική αγορά εμπορικών καταστημάτων κινείται με αξιοσημείωτη ορμή, καταγράφοντας επενδύσεις που στο τρίτο τρίμηνο έφτασαν τα 17.000.000 ευρώ. Το θετικό αυτό κλίμα δεν αποτυπώθηκε μόνο στις συναλλαγές, αλλά και σε ένα ευρύ κύμα νέων μισθώσεων και ανοιγμάτων, που εκτείνεται από τα high streets του κέντρου της Αθήνας έως τα μεγάλα retail parks και τις αγορές της περιφέρειας. Την ίδια στιγμή, η Ερμού, με άνοδο 7% στα ενοίκια το 2025, ενισχυμένη παρουσία διεθνών brands και αυξανόμενη ζήτηση, έφτασε στη 15η θέση της διεθνούς κατάταξης των ακριβότερων εμπορικών δρόμων, σύμφωνα με την Cushman & Wakefield, επιβεβαιώνοντας τον διαρκώς ενισχυμένο ρόλο της στο παγκόσμιο λιανεμπόριο. Από τις επενδύσεις που ξεχώρισαν στο υπό εξέταση διάστημα, κορυφαία θέση κατέχει η μεταβίβαση του Fashion City Outlet στη Λάρισα. Το εμπορικό κέντρο των 20.000 τ.μ., με 72 καταστήματα, πέρασε από τη Sonae Sierra σε επενδυτικό σχήμα των Bluehouse και Talima SA, έναντι περίπου 10.000.000 ευρώ. Η συναλλαγή ενισχύει σημαντικά τη θέση του Ομίλου Κωνσταντίνου στην περιφερειακή αγορά εμπορικών ακινήτων και αποτελεί μία από τις σημαντικότερες συμφωνίες retail real estate των τελευταίων ετών, εκτός των μεγάλων μητροπολιτικών κέντρων.

ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η εικόνα της αγοράς εμπλουτίζεται από μια σειρά νέων μισθώσεων, που αποτυπώνουν τόσο την ανθεκτικότητα των κορυφαίων εμπορικών δρόμων όσο και την αναζωογόνηση δευτερευουσών τοποθεσιών. Στη Βουκουρεστίου, η Golden Goose μίσθωσε χώρο 868 τ.μ. στο νούμερο 15, ενισχύοντας τον premium χαρακτήρα του δρόμου. Στην Ερμού, δύο νέες μισθώσεις, η Inglot στο 62 και η Celestino σε χώρο άνω των 1.100 τ.μ. στην Ευαγγελιστρίας, επιβεβαιώνουν την αδιάλειπτη ζήτηση για το πλέον πολυσύχναστο high street της χώρας. Στο Κολωνάκι, η Renault εγκαθίσταται στη Σκουφά, ενώ στα Πατήσια, η Funky Buddha μισθώνει κατάστημα 737 τ.μ. επί της Λεωφόρου Αχαρνών, δείχνοντας ότι το ενδιαφέρον των brands επεκτείνεται και σε αγορές με αναβαθμισμένο τα τελευταία χρόνια προφίλ. Στον Πειραιά, η Sephora προχωράει στη μίσθωση 547 τ.μ., ενώ στη Θεσσαλονίκη ο όμιλος H&M ενισχύει περαιτέρω την παρουσία του με νέο κατάστημα 528 τ.μ. στην Τσιμισκή.

Την ίδια περίοδο, οι αποδόσεις στις κορυφαίες εμπορικές τοποθεσίες συνέχισαν να συμπίπτουν, επιβεβαιώνοντας την αυξημένη ζήτηση για prime ακίνητα. Η Ερμού παραμένει ο εμπορικός δρόμος με τη μεγαλύτερη αξία στην Ελλάδα, με απόδοση που κινείται στα επίπεδα του 5,25% και μισθώματα που το 2025 αγγίζουν τα 310 ευρώ/τ.μ. τον μήνα. Σε αντίστοιχα υψηλά επίπεδα διατηρείται και η Βουκουρεστίου, με απόδοση 5,25% και ενοίκιο 300

Καλπάζουν τα ενοίκια αλλά και η αγορά στις εμπορικές πιάτσες

Το γ' τρίμηνο του 2025 οι τιμές άγγιξαν τα 310 ευρώ/τ.μ./μήνα – Η εκτόξευση της Ερμού και οι νέες μεγάλες μισθώσεις στους κεντρικούς (και μη) δρόμους

17.000.000 €

οι επενδύσεις
σε εμπορικά καταστήματα
στο τρίτο τρίμηνο του έτους

7%

η μέση αύξηση
στα ενοίκια της Ερμού το 2025
(στη 15η θέση της διεθνούς κατάταξης
των ακριβότερων εμπορικών δρόμων)

ευρώ/τ.μ., επιβεβαιώνοντας τη διαχρονική της ελκυστικότητα για luxury brands και υψηλού εισοδήματος τουριστικό κοινό. Στο Κολωνάκι, τα μισθώματα σταθεροποιούνται γύρω στα 115 ευρώ/τ.μ., με υψηλότερη απόδοση της τάξης του 6,20%, ενώ αγορές όπως η Γλυφάδα και η Κηφισιά διατηρούν σταθερή ανοδική δυναμική χάρη στο διαφοροποιημένο καταναλωτικό προφίλ και στο ισχυρό διαθέσιμο εισόδημα των κατοίκων.

Την ίδια στιγμή, το οργανωμένο λιανεμπόριο εμπλουτίζεται με σημαντικές νέες αναπτύξεις. Πανελλαδικά, το απόθεμα οργανωμένων εμπορικών κέντρων φτάνει τα 494.350 τ.μ., με την Αθήνα να συγκεντρώνει τα 282.750 τ.μ. και να παραμένει η μόνη αγορά με ενεργό pipeline νέων έργων, συνολικής έκτασης 120.000 τ.μ. Στη Θεσσαλονίκη λειτουργούν 99.800 τ.μ., ενώ Λάρισα και Κόρινθος διατηρούν μικρότερο αλλά σταθερό απόθεμα. Ιδιαίτερη σημασία έχει η ολοκλήρωση του συγκροτήματος IKEA Heraklion στην Κρήτη, συνολικής επιφάνειας 14.600 τ.μ., ανάπτυξη της Trade Estates του Ομίλου Fourlis, η οποία περιλαμβάνει επίσης τα καταστήματα Sinsay και Intersport και δημιουργεί ένα νέο λιανεμπορικό σημείο αναφοράς για το νησί.

Ο ΝΕΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Σε διεθνές επίπεδο, ο χάρτης των ακριβότερων εμπορικών δρόμων αναδιατάσσεται. Για πρώτη φορά, η New Bond Street του Λονδίνου κατακτά τον τίτλο του ακριβότερου εμπορικού δρόμου στον κόσμο, καθώς τα ενοίκια αυξήθηκαν κατά 22% σε έναν χρόνο και έφτασαν τις 20.482 ευρώ ανά τ.μ. ετησίως, ξεπερνώντας τόσο τη Via Montenapoleone στο Μιλάνο όσο και την Upper Fifth Avenue στη Νέα Υόρκη. Η Ερμού, με άνοδο 7% το 2025 και με ισχυρή παρουσία διεθνών brands και αυξανόμενη ζήτηση, ανέβηκε από τη 14η στη 15η θέση της διεθνούς κατάταξης, παραμένοντας το πιο δυναμικό σημείο συνάντησης μόδας, εμπορίου και αστικής ζωής στην Ελλάδα. «Η αύξηση του τουρισμού, οι επενδύ-

σεις και η ενισχυμένη επισκεψιμότητα δημιουργούν ένα θετικό ντόμινο, που αναβαθμίζει την αξία και την εικόνα του ιστορικού κέντρου», δήλωσε η Νίκη Σύμπουρα, επικεφαλής της Cushman & Wakefield Proprius, τονίζοντας τη διαρκή ελκυστικότητα της Ερμού για διεθνείς brands και επενδυτές.

Η παγκόσμια εικόνα καταγράφει μέση αύξηση ενοικίων 4,2% το 2025, με το 58% των αγορών να παρουσιάζει άνοδο. Το Λονδίνο ηγείται της ανάκαμψης, με τις Oxford Street και Regent Street να σημειώνουν διψήφιες αυξήσεις, ενώ στη Βουδαπέστη η Fashion Street καταγράφει εντυπωσιακή άνοδο 33%, ξεπερνώντας τη Váci utca. Αντίθετα, αγορές με παραδοσιακά υψηλές αξίες, όπως η Via Montenapoleone και τα Champs-Élysées, παραμένουν σταθερές, αποδεικνύοντας την ωριμότητα και τη σταθερότητά τους.

Αναδημοσίευση από το powergame.gr

Στην τελική ευθεία η παραχώρηση της Εγνατίας Οδού

Της **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Προχωράει, όπως όλα δείχνουν, η διαδικασία συμβασιοποίησης της παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης της Εγνατίας Οδού, για τα επόμενα 35 χρόνια, στην κοινοπραξία ILLK TEPNA - Egis Projects. Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε χθες ο υπ. Βουλής, ο υφ. Υποδομών Νίκος Τσιτάς, η ολοκλήρωση της διαδικασίας αναμένεται έως το τέλος Δεκεμβρίου και σφαλώς θα συνοδευθεί και από την καταβολή τιμήματος 1,5 δισ. ευρώ, στο οποίο κρίσιμο και για την πορεία του φετινού προϋπολογισμού. Πρόσφατα, το ΤΑΙΠΕΔ κατέθεσε στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρόταση για την τροποποίηση της σύμβασης που τελεί υπό έλεγχο, ώστε ο μελλοντικός παραχωρησιούχος να προχωρήσει στην κατάρτιση των σπράγγων του οδικού άξονα στην κατηγορία Ε. Εφόσον το Ελεγκτικό Συνέδριο «ανάψει το πράσινο φως», τότε η σύμβαση παραχώρησης θα οδηγηθεί προς κύρωση από τη Βουλή, έπειτα από πολυστείλες καθυστερήσεις.

Η τροποποίηση αυτή της αρχικής σύμβασης κρίθηκε επιβεβλημένη, προκειμένου να συμμορφωθεί η Εγνατία Οδός με τη σχετική κοινοτική οδηγία, αλλά και το Προεδρικό Διάταγμα, αναφορικά με την ασφάλεια των οδών. Η Κατηγορία Β είναι η αυστηρότερη προδιαγραφή και σημαίνει ότι για ένα διάστημα θα απαγορευθεί πλήρως η διέλευση από τις οδράγγες των φορτηγών οχημάτων που μεταφέρουν επικινδύνους υλικά (π.χ. εύφλεκτα, χημικά κ.τ.λ.). Αντιθέτως, θα επιτρέπεται η διέλευση συμβατικών οχημάτων και κάθε άλλου τύπου φορτίων, αλλά με την εφαρμογή μέτρων ασφαλείας, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι.

Στο διάστημα που θα ισχύουν οι περιορισμοί αυτοί, ο παραχωρησιούχος θα προχωρήσει στις απαιτούμενες παρεμβάσεις και σε έργα αναβάθμισης της ασφάλειας των σπράγγων της Εγνατίας Οδού (π.χ. μέτρα πυρόπροστασίας και πυρασφάλειας, εξοδο κινδύνου κ.τ.λ.). Στη συνέχεια θα γίνει η πιστοποίηση και των 60 σπράγγων, ώστε αυτές να ενταχθούν στην Κατηγορία Α, που σημαίνει ότι θα μπορεί να γίνεται με ασφάλεια η διεξαγωγή όλων των τύπων οχημάτων και φορτίων.

Σε κάθε περίπτωση, ακριβώς λόγω της πρόσκαιρης αναστάτωσης που ενδέχεται να προκληθεί, η σχετική διαδικασία αποτελεί βασική προτεραιότητα της κοινοπραξίας ILLK TEPNA - Egis ήδη από την πρώτη μέρα που θα αναλάβει τη λειτουργία της οδράγγας. Οι αρχικές εκτιμήσεις, πάντως, κάνουν λόγο για διάστημα άνω του ενός έτους, έως ότου αιμοκαταισθαθεί πλήρως η κυκλοφορία στις οδράγγες της Εγνατίας.

Υπενθυμίζεται ότι, σε αντίθεση με την παραχώρηση της Αττικής Οδού, η Εγνατία Οδός συνοδεύεται από σημαντικό κατασκευαστικό αντικείμενο, ύψους άνω των 2 δισ. ευρώ. Και' αρχάς, εντός των πρώτων πέντε ετών από την έναρξη της παραχώρησης προβλέπεται να ολοκληρωθούν σημαντικές επενδύσεις, άνω των 420 εκατ. ευρώ, για την ανάληψη του οδικού άξονα και την αναβάθμιση των κάθετων αξόνων. Μεταξύ των έργων περιλαμβάνεται η αναβάθμιση του οδικού άξονα Χαλάστρας - Συζώνων, ώστε να

Εάν το Ελεγκτικό Συνέδριο εγκρίνει τις αλλαγές του ΤΑΙΠΕΔ στη σύμβαση, τότε αυτή θα οδηγηθεί στη Βουλή προς κύρωση.

αποκτήσει τεχνικές προδιαγραφές κλειστού αυτοκινητοδρόμου. Επίσης, κατά τη διάρκεια των 35 ετών της σύμβασης παραχώρησης προβλέπεται να εκτελεστούν εργασίες βαριάς συντήρησης, κόστους 1,8 δισ. ευρώ. Οι εργασίες αυτές αφορούν κυρίως αντικαταστάσεις ασφαλικών και οδοστρωμάτων, βαριά συντήρηση τεχνικών έργων (γέφυρες, οδράγγες), αντικαταστάσεις οριζόντιας και κάθετης σήμανσης (σημαντικές, διαγράμμιση) και αντικατάσταση μεταλλικών σιδηρέων ασφαλείας. Η Σύμβαση προβλέπει επίσης την κατασκευή και 16 σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών (ΣΕΑ) και 12 χώρων στάθμευσης κατά μήκος του οδικού άξονα.

Ο παραχωρησιούχος οφείλει να προχωρήσει στην κατάρτιση των σπράγγων στην κατηγορία Ε, που είναι η αυστηρότερη προδιαγραφή ασφαλείας.

Κομβικό έργο για τον ΟΛΠΑ η νέα οδός Πάτρας - Πύργου

Η νέα οδός Πάτρας - Πύργου, έργο που προχωρά δυναμικά, αποτελεί υποδομή κομβικής σημασίας για το λιμάνι της Πάτρας, ενισχύοντας άμεσα τη συνδεσιμότητα, την ασφάλεια και τη λειτουργική δυναμική του.

Όπως αναφέρει ο πρόεδρος και CEO του Οργανισμού Λιμένος Πατρών, **Παναγιώτης Αναστασόπουλος**, αυτός ο σύγχρονος και στρατηγικής σημασίας αυτοκινητόδρομος εξελίσσεται σε ένα «καίριο εφόδιο» για το λιμάνι, στηρίζοντας την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής. Όπως σημειώνει ο ίδιος σε ανάρτησή του, «η αναβαθμισμένη οδική σύνδεση ενισχύει ουσιαστικά την εμπορευματική κίνηση, εξυπηρετώντας με μεγαλύτερη ταχύτητα και ασφάλεια τον πρωτογενή τομέα της Ηλείας και της νοτιοανατολικής Πελοποννήσου, δίνοντας ώθηση στον εξαγωγικό χαρακτήρα των μικρών επιχειρήσεων και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά τους στις διεθνείς αγορές».

[SID: 25156381]